

הטפס משע בעקבות לפולין רוח האדם

הטוענה האזרית "חוף הכרמל"
מרץ 2017

פולין

"כתרנו גלי ליכרעות אַס כהֶן"

ואנאָגַט תקועה כיאַי."

"וְאֵת צָעִן אֲהַיֵּן צָעִן כָּאֵל"

ואנטוֹךְ תקועה ומרכָבָה

צָעִן אֲכָאָע גְּזָאת

גְּזָאת צָעִן הַיְמָן"

ק.ב.ז.ע.יק

אני שבחרתי ל採取 חלק
 במשלחת נוער חוף הכרמל **לפולין**,
 מתחייב/ת לייצג בכבוד את עצמי,
 את משפחתי,
 את מועצת אזורי חוף הכרמל
 ואת מדינת.
 אני מתחייב/ת
 לייצג בכבוד את מטרות מסע הזיכרון **לפולין**
 ולתרום להצלחת המסע **לפי יכולתי**.

משלחת נוער חוף הכרמל **לפולין - תשע"ז**

27.3-3.4.2017

מחלקה הנוער - מועצת אזורי "חוף הכרמל"

שאלות המסע של...

שאלות המסע הן כלי רשות שמטרתו להעצים את חווית המסע. זהו כלי הנתן לפרشنותכם, היתרונו נובע מעצם השימוש בכללי שאלות. אלו יכולות להיות שאלות היסטוריות, עניות ובקורתיות. שאלות כלפי המקום אליו אנו נוסעים או לחילופין כלפי עצמאם, כלפי החברה שלכם/ן, בכל דרך שתבחרו לשאול תרויחו מסע נוסף, מסע של חיפוש.

דבר אחד חשוב לזכור: התשובות לא תמיד יגיעו מיד, החיפוש הוא הרפתקה מלאת ערך. בהצלחה, הוצאות.

.1

.2

.3

שנה הזיכרון יזכיר במקומי/יהודה עמיתוי

שנה הזיכרון יזכיר במקומי,
זה תפקודו.
שגן לזכור זיכור,
שרחוב על שם זיכור,
שהבניין הידוע זיכור,
שבית התפילה על שם אלוהים זיכור,
ספר התורה המתגלל זיכור,
שהזיכור זיכור. שהוגלים זיכור,
התכרייכים הצבעוניים של ההיסטוריה, אשר
הגופים שעטפו הפכו אבק.
שהאבק זיכור.
שהאשפה תזכור בשער. שהשליה תזכור,
שהיות השדה ועוף השמים ייכלו זיכור,
שכולם זיכרו, כדי שאוכל לנוח

ברכת ראש המועצה - מר כרמל סלע

למשלחת תלמידי חוף הכרמל היקרים – המשע לפולין 2017 המשע לפולין איננו "עוד טויל" – זהוי חוויה, כך אני מאמין, מעצבת מטילות ו מגבשת את זהותכם כבני אדם, כיהודים וכישראלים. כשהתנהחו על אדמת פולין תוכלו להתרשם מהירוק שעיל פנוי הארץ, מהশמיים הכהולים ומהאדרכילות המרשימה, אבל המצבות שתפגשו בדרך והעפר עליו תדרכו מסתירים בתוכם שואה שאימה להשמדת כליל את היהודים באשר הם ועוד אין סיפור סיפורים אונשיים, מרגשים, סיורי גבורה, הירדות, אומץ לב ותחבולות.

השואה לימדה אותנו מלחמה ללא פשרות ברוע, שעליינו לשרוד בכל מחיר ושמחוותנו להיות אנשים מוסריים. החינוך הוא המפתח היחיד לכינונה של חברת שוחרת שלום ואוהבת אדם.

אתם חוליה נוספת בשורת הדורות ההיסטורית של עם ישראל וכשתעמדו על אדמת פולין תוכלו להבין את החשיבות בהקמתה של מדינה עם היהודי היו גאים ועמדו בראש מורם.

אף על פי כן אנחנו פה!
מahan لكم מסע חוותית, מרגש ומשמעותי.

שלכם,
כרמל סלע – ראש המועצה

ברכת סגן ראש המועצה, מר אורן עוזרץ

תלמידי שכבת י"א יקרים,
הensus לפולין הוא שונה.
בנסיבות אחרים שאנו יוצאים אליהם אנחנו נחשפים למקומות זרים ולעלומות חדשים. אנחנו טוענים חוותות, ובסוף המשע נשארים עם מטען של זיכרונות שדויכים עם הזמן.
הensus הזה שונה. הוא חושף אותנו למי שאנו כעם היהודי ולמי שאנו כחלקים בחברה אנושית עולמית. לא נגלה בensus הזה יבשות חדשות. נכיר בו יותר לעומק את מי שאנו כישראלים ויהודים, ונבין שוב לאיזו קיצנות יכולות לגעת חברות אנושיות ללא איזונים ובלם ערכיים. הזיכרונות והתובנות מהensus הזה לא ידעו כי הם חלק מהינו עוד לפני שיצאנו אליו.

שואת העם היהודי במלחמות העולם השנייה מעכימה את זכותנו להיות עם חופשי בארץנו, ארץ ציון וירושלים. במקביל היא מטילה علينا את החובה להוקיע תפעות של גזענות וסתה ולהוביל בחברתנו ערכים של שוויון, סובלנות ודמокרטיה.

הensus הזה הוא חסיפה ממוקדת לזהותכם כאורחים בוגרים במדינה וכשותפים לייצרת חברה מופת ישראלית.

צאו בשלום וחיוו בשלום,

ברכת הוצאות החינוכי

אנו יוצאים למסע לפולין, מסע אל מדינה שבה האנושות הגיעה לתהום העמוקה ביותר שידעה.

חשיבותו של שנותינו מגיעים לפולין של שנת 2017 שנראית כמו עוד מדינה באירופה: כבישים, חנויות ומלונות לרוב. לפני 78 שנים התבצע כאן רצח השיטתי הגדול בהיסטוריה. היה זה ניסיון מתוכנן עד לפרטי פרטים להכחיד עם מורשתו.

אנו נועדים בכדי לראות, לחשב, לחקור ובעיקר לשאול שאלות.

אנו עומדים על המטוס אחרי שעות רבות של הכנה והשקעה רבה מצד כולנו, אנו מוקומים כי אתם מגיעים עם המטען הרואוי על מנת לעبور מסע מורכב זה.

את גאותנו על התקומה, על היישגינו ביצירת מדינה, בשיקום הציויליזציה היהודית ושמירה על המורשת אנו נשא בלבינו, בזרה הרואה לשאת גאות מעין זו. אנו נכבד את מארחינו, נלמד גם את הכאב שלהם ונגלה עד כמה זיכרונותינו משיקים וראויים לעבודת שימור משותפת.

שאיפתנו היא שבסיום המסע יהיו לכם שאלות רבות ומחשובות מורכבות, כלו שעמדות בקנה אחד עם המורכבות והקשה בהבנת המציאות ההיסטורית היא, מחשובות ושאלות שיעסיקו אתכם בתהיה כיצד לבנות בארץנו חברה ציונית אמתית. חברה שתعمוד בהלימה גבוהה עם שאיפת מנשי הциונות, חברה שתראה באמד קודם כל את אנושותו, שתאמין בו ותכבדו באשר הוא.

כפי שביקש מأتנו בנימין זאב הרצל: "תן לי לומר לך לחברך ואני לא מבדים בין בני האדם. אנחנו לא שואלים את האדם לאיזה גזע או דת הוא שייך. הוא צריך להיות בן אדם, זה הכל מהabinetנו".

בשם כל הוצאות החינוכי, נאחל לכם ולנו מסע משמעותי ומוצלח, אנו נהייה כאן בשביבכם לכל דבר ועניין,

מוטי מילר וחיים מגירה – ראשי המשלחות,
הוצאות החינוכי,
דני גילדין – מנהל אגף החינוך

רשימת אתרים הביקור

לינה ב...	תחנות	יום במסע
Novotel Warsaw	1. נחיתה בוורשה 2. ביקור בלודג'י: - בית הקברות היהודי Radegast – מסוף הרכבת.	1. יום שני 27/3
Novotel Warsaw	1. בית הכנסת וכיכר העיירה טיקוצין 2. יער לופוחובה 3. מחנה טרבלינקה	2. יום שלישי 28/3
Novotel Warsaw	1. גטו ורשה + מסלול הגבורה 2. אנדראט רפפורט	3. יום רביעי 29/3
Prezydenski Hotel Rzesow	1. מחנה מאידנק	4. יום חמישי 30/3
Best western Krakow	1. הכפר מרקובה 2. דינוב 3. בית הכנסת בקרקוב	5. יום שישי 31/3
Best western Krakow	1. רובע קזימייש – קרקוב 2. העיר העתיקה – סוקניצה	6. יום שבת 1/4
	1. מחנות אושוויץ – בירקנאו 2. המראה מקטוביצי'	7. יום ראשון 2/4

מקרה להערכת הידע

כדי לזכור: כל ביקור באתר ילווה בהדרכה מקיפה של צוות ההדרכה, אך עם זאת, אין ביכולתו של הצוות לספר על כל מהפיני המקום. כאן ננכנת הסקרנות שלכם לתרמונה, ככל שתשകעו בהערכת הידע שלכם לפני הביקור באתרים כך תוכלו לזכות בחוויה מלאה יותר תוך כדי הביקור. שינו לב שהמקרה מקודדת דיגיטליית וכי להיחשף לתוכנים יש להורד. טלפון החכם אפליקציה שקוראת QR code.

יום ראשון למחע

רדגאסט
(אנדרטה)
תחנת הרכבת

הסיפור של
רחל ביהם

לודג' (כללי)

העיר לודג'

האנדרטה בתחנת הרכבת

במשך כל זמן הגטו הייתה תנועת הנוער פעילה מאוד. לאחר יום עבודה מפרק ומיגע – במצב של תחת תזונה וריפיון הגוף והנפש, התאספנו ועוזדנו אחד את השני, למדנו ולימדנו, שרנו בעברית וחילמנו על ארץ ישראל. התנועה הייתה ניתוקן מן המציאות היומיומית, חסרת התקווה, ומעבר אל תקופת טוביה יותר אל עתיד שונה וטוב צבי ברגמן – גטו לודג'

כרכיד אלג'ימי גוּאַ ...

כרכיד אלג'ימי גוּאַ ...

יום שני למחט

סיפורו של
יעקב ויידניך

טרבלינקה

עיר לוֹפּוֹחוֹבָה

העירה טיקטין
(טיקוצ'ין)

כרכיד אלגיטי גוּאַ ...

כרכיד אלג'ימי גוּאַ ...

יום שלישי למשך

ורשה - הימטריה

אנדרטת רפפורט

החיים בגטו
והמרד הגדול

יידות ורשה

פולין
סקירה כללית

העיר ורשה ביום

תחנה במסלול הגבורה של המרד

"מה שעבר עליינו לא ניתן לתאר במילים.
נפל דבר שהוא מעלה מחולמותינו הנזעמים ביותר.
הגרמנים ברחו פגומים מן הגטו. פלוגה אחת שלנו
החזיקה מעמד 40 דקות והשניה מעלה משש שעות.
הموقع שהותמן בשטח המברשתנים התפוצץ.
כמו פלוגות שלנו התקיפו את הגרמנים אשר נמלטו.
אבלותינו בכח אדם מעטות ביותר. אף זה הישג.
יחיאל נפל בחיל גיבור על ידי מכונת הירייה.
אני מרגיש שמתחרשים דברים גדולים
והדבר אותו העזנו לבצע ערכו רב ועצום..."
מרדי-AniLevitz - מפקד אייל וממוביל מרד גטו ורשה

כרכיד אלגיטימי גוֹנָן ...

כרכיד אלג'ימי גוּאַ ...

יום רביעי למפגש

עדותה של

ציפורה הורוביץ

מחנה מאידנק

מחוז לובלין

הר האפר במאידנק

ביתן המשרפנות

הלצה התהלהכה בין האסירים: "אייזו היא הדרכ השמיימה?
- דרך הארוובה בלבד".

למעשה שוחררו אנשים ספוריים מהמחנה.
לאחר שימושם בגולים וחוובים דרשו אותם, או ששולם.

überrom הסך של 30,000 זהובים.
לבבוד מאורע זהה היו מזעיקים את כרלנו וגרמני אחד

היה מכרייז בקול על שמות העומדים לצאת לחופשי.

הטקס הזה נמשך כמה שעות ועלינו היה לעמוד בשער
כל הזמן זהה בכפוף ולהאזין לקריאת השמות.

מייצ'יסלב מנדלסון

כרכיד אלג'ימי גוּאַ ...

כרכיד אלגיטי גוּאַ ...

יום חמישי למחע

דינוב

עיירה וחסידות

הכפר מרכובה

משפחה אולמה

משפחה אולמה

המורזיאון
בכפר מרכובה

בית הבנחת של החסידות ביום

כרכיד אלגיטי גוּאַ ...

כרכיד אלגיטי גוּאַ ...

יום שישי למחע

הקהילה היהודית
בקראקוב כיום

הרובע היהודי
מבט עדכני

קרקוב

וכך אנחנו יום יום חיים,
בלי רדי, חשמלית או קולונע,
בלי לימודים, פטורים מכל חובה,
אין רצון לחיות ואין מטרה....
רק מעטים שמורים על מורג גובה,
והרוח נפלה, בן, אצל רובם,
שהרי לנו, לצעריהם, יום יום כאן ממתין
המוות - לא רגיל - אך אחד לכולם!
על בן, על מנת להסביר ייסורים וצורות
אל תתפלאו, שאנחנו - שותים!
כדי להטיבע בכוס מלא היין
חיים ללא מחר, חיים עלובים...
בן, הרק חיים, במרחק, אי שם
בית ספר, רדי, קולונע, פשוט...העולם!!!

הlinen נלקן - גטו קראקוב

כרכיד אלג'ימי גוּאַ ...

כרכיד אלג'ימי גוּאַ ...

יום שביעי למחנה

עדותו של
יוסף נויוואוד

אתר
מווזיאון אושוויץ

אושוויץ - בירקנאו

"בהתרכינו מהמכות ומהקלות, תודעתנו מתעוררת ואנו יכולים לשקוע בהרהורים. והמסקנה נחרצת: לא נשוב לעולם. נסעו לכאן בקרנות חתומים. ראיינו את נשותינו ואת ילדינו הולכים אל האין. אנחנו עבדים נרצעים: צועדים מאות פעמים קדימה ואחורה עיפים עד מוות, איבדנו צלם אנו שפנוי שהגוף כליה וממת. אנחנו לא נחזרו. אסור לאיש לצאת מכאן, אסור שאיש יצא ויראה לעולם כולם את המספר המקועקע בברשו, לבשר את הבשורה האiomת, בשורת אושוויז: הדבר הנורא שכילה נפש האדם לעולל לנפש האדם".

פרימו לוי, "הזהו אדם"

כרכיד אלג'ימי גוּאַ ...

כרכיד אלג'ימי גוּאַ ...

מילים שימושיות בפולנית

	TAK	טַק	כן
	NIE	נֵה	לא
	PROSZE	פְּרוֹשֶׁה	בקשה
	DZIEKUJĘ	דָּזִיְקֻנִּיה	תודה
	PRZEPRASZAM	פְּשָׁפְּרָשָׁם	סליחה
	DZIEN DOBRY	דָּזִיְעָן דּוּבְּרִי	בוקר טוב
	DOBRY WIECZOR	דּוּבְּרִי וַאֲצְ'זָ'וֵר	ערב טוב
	DOWIDZENIA	דּוּבְּיךָנָּה	שלום, להתראות
	WEZORAJ	וְצֹוָּרָי	אתמול
	DZISIAJ, DZIS	דָּזִיְשׁ, דּוּיִישׁ	היום
	JUTRO	יוֹקְרָרָוּ	מחר
	RANO	רָאָנוּ	בוקר
	NOC	נוֹצָץ	לילה
	WIECZOR	נוֹאָצָ'זָר	ערב
	POJUTRZE	פּוֹיְוּטְשָׁה	מחרתים
	GODZINA	גּוֹדְזִינָה	שעה
	MINUTA	מִינְטוּתָה	דקה
	KTORA GODZINA?	קְטוּרָה גּוֹדְזִינָה?	מה השעה?
	DOBRO	דוּבְּקוּה	בסדר / טוב
	MALO	מְאַלּוּ	מעט
	POKOJ	פּוּקוֹיִ	חדר
	POMOC	פּוּמוֹצָה	עזרה
	GDZIE	גּוֹדְזִ'ה	איפה
	RACHUNEK	רְכּוֹנָק	חשבון
	SNADANIE	סְנִידָנִיה	ארוחה בוקר
	OBIAD	אוּבָּיאָד	ארוחת צהרים
	KOLACJA	קוֹלָצִיה	ארוחת ערב
	JA CHCE YASZC	י – חַצְ'ה יִשְׂצ'	אני רוצה לאכול
	JA CHCE PIC	י – חַצְ'ה פִּיצ'	אני רוצה לשותות
	JA CHCE ZAPLACIC	י – חַצְ'ה זְפַלְצִ'יצ'	ברצוני לשלם
	YA SIE ZGADZAM	י – ש – זְגָדָ'זָם	אני מסכימ(ה)
	ZADOWOLOY	יסְתָמָם זְדוּבוֹלוֹנִי	אני מרוצה
	KIERUNEK	קִירּוֹנָק	כוון
	KIEROWNIC	קִירּוֹבְּנִיק	נהג
	SYNAGOGA	סִינְגָּוָה	בית כנסת
	CMENTARZ	צְמַנְפָּשָׁ	בית עלמין
	MAGISTRAT	מַגִּיסְטְּרָאָט	עירייה
	RYNEK	רִינְק	שוק
	STARE MIASTO	סְטָרָה מִיאָסְטוֹ	עיר עתיקה
	NAZDROWIE	נוֹזְרוּבִּיה	לחמים
	DOBRI PODRUSZ	דוּבְּרִי פּוֹדְרָוּשׁ	נסעה טובה

אחרית דבר

מנשר הניצולים הוקרא בראשונה ע"י ניצול השואה צבי גיל בטקס שהתקיים את הכנס הבינלאומי שהתקיים ביד ושם בנוסח "מורשת ניצולי השואה – ההשפעות האתניות והמוסריות לאנושות" בקריה לעולם כולם. הטקס נערך בבקעת הקהילות ביד ושם ביום ה', כ"ט בניסן תשס"ב, 11 באפריל 2002.

אנזע דור ניצולי השואה הולכים ומתרבעים. בעוד שנים לא רבות לא יהיה עוד על כדור הארץ אדם שיעכל להעיר: "אני זכר את מה שיאירע בשואה". יותרו רק ספרי ויכרונות ומווזקרים, תמונות וסרטים, וודיות ניצולים. או איזה פור ויכרין השואה מגורל כפוי, הווהות בברצנו ובנשומתנו, ליעוד היסטורי של האנושות ועל הדורות הבאים לשאת באזרחות נקחת בו תוכן ומוהות.

באביב 1945, נדמו קולות ווועות מכלוחות העולם הענימיה, ואני, שעירדי יחרות אירופה, יצאו ממושנות הבוות ומגאות התרבות, אוד מעריר ועניהם במישפוזה, מוכים ומורי נפש, מiotכאים, ללא קהילה וכלא בית, ובכל נפש קרובה המזוכה לנו ברוחבי הפל.

המחלומות הסתיימה, אך אין תהיינו, נוכחים וכואבים, האם אזרחי וועל הגטאות, רכבות המבוות ומגאות הריכוז וההשמדת, נזהה עוד מוסgalim להזיות בקרבנו את פתיל הזווים, לאחוב, לעובד, להקים מישפוזות ולצין ימי זוג ומועד?

או לא נהפכנו לשני אדם ולשווורי נקם על דם נקיים. וזה עדות ניצחות לררכי המוסר הטבועים בהוויה עמי עתיק היומין, ולאמונה ברומו האדם ובתשנווה. או בזרע בזויים. שייקבשו את עצמי, השתלבנו במאבק להקמת מדינת ישראל ותרבנו לזרחה בישראל ובארצות ההגירה השונות שאליין הגענו.

מרבית עירדי השואה באו לישראל – מדינת העם היהודי. היה זה עבורם, לך קיומי מוהשאה.

ביסודותיה של מדינת ישראל הונזו לא רק וכרכם של עיישה מילון מבני העם היהודי שעושם, אלא גם הלקווים ההיסטוריים כדי עלא תענה עוד שואה.

בماו ועד היום אנו מתבונדים עם הסוגיות המעניינות הרבות העולכות מסיפור השואה: על מה ולמה נעשתה הווועת? מדרע סומנו היהודים על-ידי הגרמנים בסכנה לאנושות שיש להשמידם? מדרע דוקא מקרב העם הגרמני שהולד הגים ומורי הילכת באתיקה וענקי יצירה בתרבות המודרנית יצאו הרוצזים עיצרו והפעילו את מוכנות ההשמדה וסרת התקדים?

אמנם, אנו ציבור פולקליסטי, רב פנים ודרות, אך משותף לנו ומואוד אותנו הרצון למסור לדורות הבאים את לקויו זיוינו המיסרים בתרם ירד הבסר ויירדו גם אזרוני הניצולים מווירת הזויים. מכאן, מירושלים, מיד ועם - אחר ההנזהה על העם היהודי לשיאת ולגבורה, ובמועד זה אנו מישמיים את קולנו.

במסורת היהודית הייכרין הוא ערך מוכן. ואולם, אין הייכרין מבודד כערך עצמאי אלא נסמן לוובה הבומרית. היום, כשאנו, ניצלי השואה שהייכרין שרוב בבירנו, באים להעביר את לפיד שליות הוכרה לדורות הבאים, אנו מעכירים עמו גם את המסר היהודי שעיהיכרין צריך להוביל למעשה ולפזיבות מוסריות. הוא צריך להיות הבסיס לפועלה ומוקור הכוו לייצור עולם טוב יותר.

"לא תרצו" - היא הוובה הבומרית העליזה אשר הוטלה על האושיות בהר שני. ויכרין הרצוז על שיטה מילויין יהודים ועוד רבים אוורים בידי הנאים ועוריהם, מזוויב אתו בוובה שאין למעלתה ממנה לטול "לא תרצו". הווים הם יציראת אלוה שבן אוש לא י Hin ליטול מוחלו, מאדם שנברא בצלם אלוהים.

cohlek מזכיר השואה אנו קוראים להטור ללא לאות לשמרה קפנית על זיו אדרם וכלהימנע מSHIPות דבים.

אנו, כמו שכבודם האנושי זולכל עד עפר ובימים של אל שעורלם נזהם להשלפה מוועיטה בטרם הוצאו להורג, קוראים לעולם כולל להטאוד סביב ערci וכיוות האדם והשווין בין בני האדם לכל הבדל דת, גזע, לאום, מעמד וזברתי או מין. רודנות ואלימות פוליטית כמו ישול כלכל אכורי תור רמיית כבודם האנושי של זיירדים וקבוצות, הם זוטאים שאין להם כפרה ואשר על העולם הנאור להטאוד בפעולה נועשה נגדם.

אין זולפה ממושית לקיים והצד והשל בני האדם וועל העמים, יש לעשות הכל כדי שבעיות יפתרו לא בעיפוכות דמים אלא בסיג ובשיין, במורוז התיכון ובועלם כולל.

אנטישמיות וככל סוג אוור של גזונות טומניות בזובם סכנה לא רק ליהודים אלא לכל העולם. זוביות בהם מגבות עיוכלה להוביל לרצוז עם.

בימים אלו ה"אנטישמיות הזרדשה" מוכונת בו ומינית נגד היהודים, נגיד ישראל ונגד הציונות, תור הפיכת بواسים אלה למושגים נרדפים. התופעות אלה שיכירות גם בחתמוללה הבאה מהעולם הערבי. השואה הראתה לעולם עד היכן מגיע כוון הרטני על האנטישמיות והגזנות. הכווית השואה, מושור השואה ובנאלויזיה של השואה, הם פתוח מילוט מהסקת מסקנות מותבקשות מה עבר והפקת לקויים לעתיד. אנו נציגו של דור הניצולים קוראים לכל אנשי המיצפון בעולם לעkor תופעות אלה מן השורש ולהיאבק בהן ללא פערות.

על אף שייכרין השואה טען וספג בוחרבן, ברוע ובאהן צלים אוש המאיימים על כל ערך אנושי, אנו, הניצולים שיצעדנו בגין צלמות וראינו כיצד משקפותינו, קהילותינו, ועמו מושמודים, לא שקענו אל תחומות היושן ולא ייכרנו את האמונה באדם ובצלם אלוהים. אנו מבקשים להוציא מן הווועה שורצתה בבירנו, מסר זיוויי לעמו ולעולם - מסר של מזוויבות. כערci האדם והאנושות.

השווואה שיעיכת למסורת האוניברסלית של כל בני תרבות, היא שקבעה את אמונותה המידיע לרוע המזולט. ל��וי השוואה וויבים להיות לקודר תרבותית של זעיר לערכיהם הומניים, לדמוקרטייה, לכוכיות אדם, לסובלנות וסבלנות וגדר גענות ואידיאולוגיות טוטליטריות.

מהר הזכרון בירושלים יוצאת לעולם קריאתו של הכלל הוקן:
"מה שישנו עליך אל תעשה לוובך" ואיך יילגמור!

זהו המסר שעלו לאניות, זאת המסורת לדורות הבאים.

לכל איש יש שם

טיליטים: זלדה מישקובסקי

לחן: חנן יובל

גַּם־כֵּן־יְהִי
שְׁרָמָנָם־בְּצִוְתְּךָ
וְרֹתֶה־בְּנָךְ־כָּתָנוּ

גַּם־כֵּן־יְהִי
גַּם־כֵּן־יְהִי
גַּם־כֵּן־יְהִי

גַּם־כֵּן־יְהִי
שְׁרָמָנָם־בְּצִוְתְּךָ
וְרֹתֶה־בְּנָךְ־כָּתָנוּ

גַּם־כֵּן־יְהִי
שְׁרָמָנָם־בְּצִוְתְּךָ
וְרֹתֶה־בְּנָךְ־כָּתָנוּ

גַּם־כֵּן־יְהִי
גַּם־כֵּן־יְהִי

גַּם־כֵּן־יְהִי
שְׁרָמָנָם־בְּצִוְתְּךָ
וְרֹתֶה־בְּנָךְ־כָּתָנוּ

גַּם־כֵּן־יְהִי
שְׁרָמָנָם־בְּצִוְתְּךָ
וְרֹתֶה־בְּנָךְ־כָּתָנוּ

כליאות וליכורוּת...

כליאות וליכורוּת...

כליאות וליכורוּת...

כליאות וליכורוּת...

כליאות וליכורוּת...

כליאות וליכורוּת...

כליאות וליכורוּת...

כליאות וליכורוּת...

כליאות וליכורוּת...

כליאות וליכורוּת...

כליאות וליכורוּת...

כליאות וליכורוּת...

אנו מאמין/שאול טטרנויובסקי

אודסה 1892

אַלְכָוָה בְּדַבְּרֵי
אַלְכָוָה יִמְקַדֵּשׁ לְהַרְחֵךְ.
אַלְכָוָה אֶלְכָוָה - נַאֲלֵה אַלְכָוָה
אַלְכָוָה נְכָרָה אַלְכָוָה אַלְכָוָה.

שָׂרָה יְרֵמָה אַלְכָוָה אָנָּה,
רָאַתְּלָה יִקְרָאֵת דָּוָג,
בְּרָלָה-אֶכְמָה יִזְרָעֵל אָהָרָן,
שְׁוִין-פְּרָעָם יִזְרָעֵל שְׁוִין.

יְמִינָה, יְמִינָה, יְמִינָה, יְמִינָה,
פָּוֹרָה אֶלְכָוָה אַלְכָוָה תִּיְהֵן
אַלְכָוָה אַלְכָוָה - אַלְכָוָה,
חוּמִי-רוּתָה לְהַלְלֵן ? ? ?

אַלְכָוָה קְדוּשָׁה יְשִׁיעָה נְאַלְכָה
גִּיאֵה וְרָאֵבָה גְּבוּרָה:
לְהַלְלֵן, גְּבוּרָה, אַלְכָוָה קְכָרָה
אַלְכָוָה גְּבוּרָה, גְּבוּרָה.

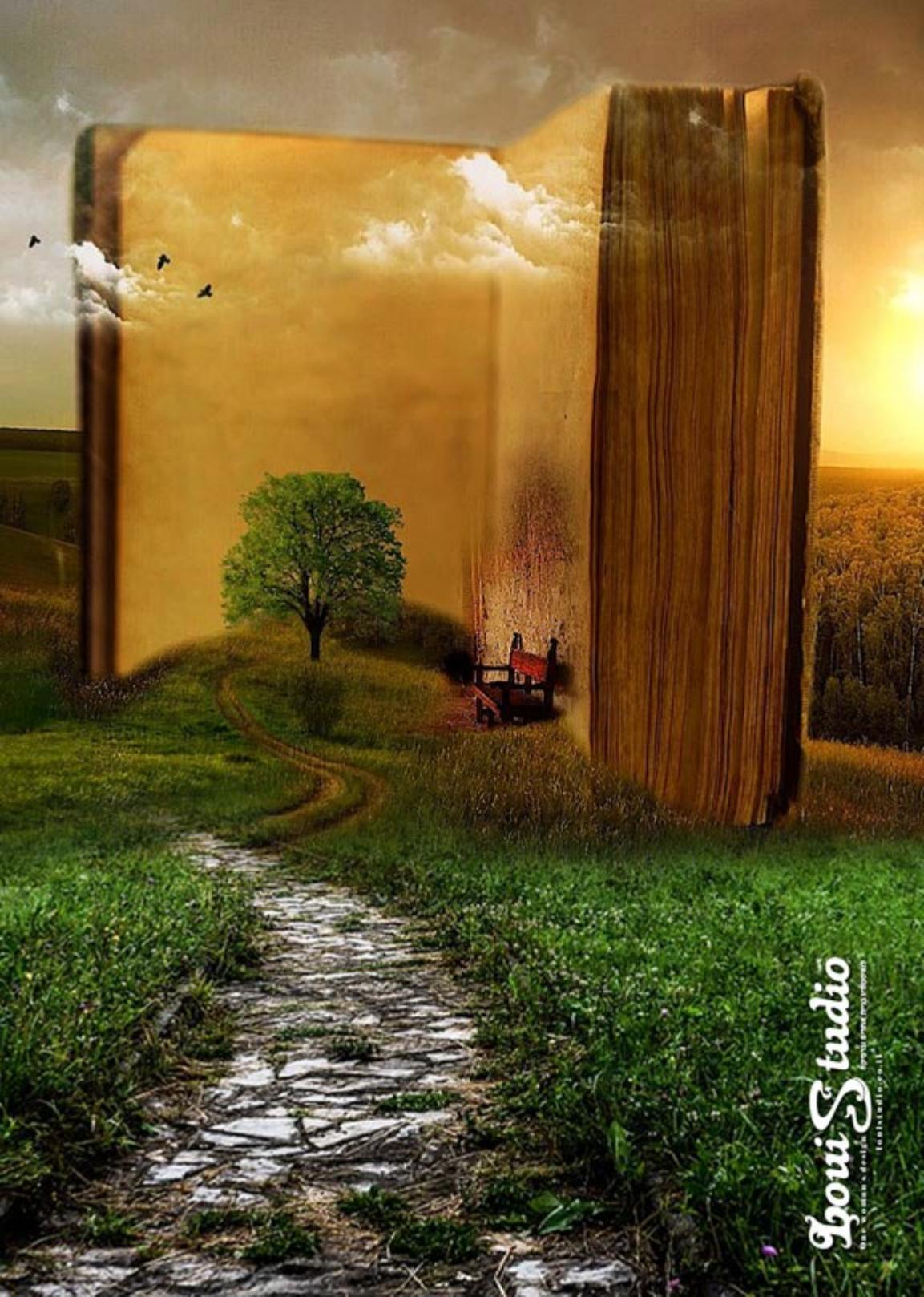
שָׂמָחָה, שָׂמָחָה בְּזַלְגָּדוֹת,
לְהַלְלֵן הַחַלְגָּד אַתְּ.
שָׂמָחָה, אַיְלָה כְּלָיָה כְּלָיָה,
אַיְלָה כְּלָיָה נְאַלְמָה אַתְּ.

אַיְלָה רְמָה, זְרוּבָר שְׂאַלְמָה
גְּכוּ נְכָרָתָה גְּכוּ-גְּכוּ-גְּכוּ.
אַיְלָה כְּלָיָה בְּדַבְּרֵי כְּלָיָה,
בְּדַבְּרֵי כְּלָיָה, רְוַתְּחָה.

רְמוּנָה יְסִיבָה אֶכְיִ-הֶכְיִ
יְרָאָה אֶנְתִּי-פְּגָעָה:
גְּכוּ בְּרָאָה יְאָוָתָה,
זְרוּבָר - גְּפָרָה, אֶת - גְּפָרָה.

שָׂמָחָה, אַיְלָה בְּרָאָה כְּלָיָה כְּלָיָה,
כְּלָיָה, אַיְלָה כְּלָיָה גְּכוּ
גְּכוּ תְּקֹעָה בְּדַבְּרֵי תְּקֹעָה,
יְמָה כְּלָיָה, יְמָה כְּלָיָה.

Louis S studio

www.louisstudio.com